

Opiniestuk Volkert Engelsman en Zuid-Afrikaanse bio-druiventeler
"Droogtes schreeuwen om biologische landbouw"

Volkert Engelsman, CEO Eosta/Nature & More, heeft samen met Eddie Redelinghuys (biologische druiventeler in Kaapstad) het nu volgende opiniestuk geschreven. De ervaringen van Eddie tonen volgens hen aan dat biologische landbouw een belangrijke 'soilution' is om grote droogtes (en overstromingen) in de toekomst het hoofd te bieden:

Droogtes schreeuwen om biologische landbouw

In de afgelopen maanden zuchtten Nederland, Schotland, Ierland, Scandinavië, Noord-Duitsland en Noord-Polen onder de droogte. Fruittelers en akkerbouwers krijgen te maken met een kleinere oogst. De graanoogst in de Baltische staten wordt bedreigd. In Zweden leidt de extreme droogte tot een nationale boeren crisis. Ook elders ter wereld heersen dit jaar grote droogtes. Vooraanstaande klimaatexpert Michael Mann van Penn State University stelt in [The Guardian](#) dat dit rechtstreeks samenhangt met klimaatverandering.

Nederland zal steeds vaker te maken krijgen met langdurige droogtes, blijkt uit een studie die Niko Wanders van de Universiteit Utrecht dit voorjaar publiceerde in vakblad [Nature](#). Dat geldt voor heel Europa. Het Duitse Helmholtz Zentrum stelde begin dit jaar dat het aantal droogtes in Europa sterk zal toenemen naarmate de gemiddelde temperatuur stijgt.

Wetenschappers Henny van Lanen (WUR) en Koen Zuurbier (KWR) wijzen er vandaag in het [AD](#) op dat we in Nederland teveel zijn gefocust op het voorkomen van natte voeten en pleitten ervoor om ons beter voor te bereiden op mogelijke drinkwaterschaarste, door meer watervoorraden aan te leggen.

Zuid-Afrika geeft ons een voorproefje van wat ons nog te wachten staat. Begin dit jaar dreigde daar de complete watervoorraad van Kaapstad, een stad met bijna drie miljoen inwoners, op te raken. Eosta werkt in deze regio met de biologische druiventeler Eddie Redelinghuys. Zijn ervaringen tonen dat biologische landbouw een belangrijke 'soilution' is om grote droogtes (en overstromingen) in de toekomst het hoofd te bieden.

Day Zero, de dag dat er geen water meer uit de kraan komt, leek in Kaapstad dit voorjaar dichtbij: 22 april zou het water op zijn. De media voorspelden sociale chaos. Alle inwoners gingen op streng waterrantsoen. Er werd gesproken over de mogelijkheid om een ijsberg uit Antarctica te slepen.

Boomstammen zijn zichtbaar als gevolg van lage waterstanden in de Theewaterskloofdam als gevolg van ernstige droogte, West-Kaap, Zuid-Afrika (november 2017).

De drie boerderijen van biologische druiventeler Eddie Redelinghuys nabij Kaapstad bleven het opvallend veel beter doen dan de gangbare fruittelers. Eddie had in april nog watervorraden, terwijl gangbare telers hun water volledig hadden opgebruikt. Hij leverde maandenlang water aan zijn conventionele buurman die kool en wortelen teelt en zijn irrigatiequotum had opgemaakt.

In plaats van kunstmest gebruikt Eddie compost. Hij houdt de bodem bedekt met groenbemesters in plaats van deze 'schoon' te houden met onkruidverdelgers zoals glyfosaat. Hierdoor neemt het bodemleven en het organische stofgehalte toe en daarmee de sponswerking van de grond. Op zanderige bodems levert dit tot 60% waterbesparing op. En als de regen valt, wordt het water opgenomen in plaats van weg te spoelen over de verkorste bodem.

Wereldwijd gaat 69% van al het zoetwatergebruik naar landbouw, volgens het Living Planet rapport van het WNF uit 2017. Biologische landbouw is dus een enorm belangrijke 'soilution'. De praktijkervaring van Eddie en andere biologische boeren wordt gesteund door vele onderzoeken die laten zien dat biologische bodems betere prestaties leveren zowel bij droogte als wateroverschot. Zo zijn er de decennia durende veldproeven bij het Rodale Instituut in de VS, of de recente publicatie '[Organic Agriculture in the 21st century](#)' in *Nature*, 2016. De wereldvoedselorganisatie FAO publiceerde verschillende papers waarin werd geconcludeerd dat biologische landbouw meer veerkracht biedt bij klimaatverandering.

Een bodem met een hoog humusgehalte en rijk bodemleven biedt meer voordelen. Het ziektenwerend vermogen van het gewas is beter, waardoor het gebruik van agrochemische bestrijdingsmiddelen sterk verminderd kan worden en dat is goed voor het hele ecosysteem. En de bodem slaat niet alleen meer water maar ook meer koolstof op, waarmee het klimaatprobleem bij de wortels wordt aangepakt.

De problemen met de wereldwijde waterhuishouding, die het gevolg zijn van klimaatverandering, schreeuwen dan ook om een grootscheepse omschakeling naar de klimaat-, bodem- en waterslimme biologische landbouw.

Uiteindelijk kon Day Zero in Kaapstad afgewend worden, maar het gevaar blijft in de komende jaren dreigend. Ook op andere plekken ter wereld. De Indian Times berichtte op 20 juni jongstleden dat New Delhi en twintig andere steden in India in 2020 zonder water dreigen te komen zitten. Als we in toekomst ook in Europa drinkwater uit de kraan willen, moeten we kiezen voor een landbouw die met water, bodems en ecosystemen overweg kan.

*Volkert Engelsman, CEO Eosta/Nature & More, nr. 1 Duurzame Top-100 Trouw 2017
Eddie Redelinghuys, biologisch druiventeler, Kaapstad*